

ДИНАМІКА СПОРТИВНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ КУРСАНТІВ ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ З ВІЙСЬКОВО-ПРИКЛАДНИХ ВИДІВ СПОРТУ

Віктор ДОБРОВОЛЬСЬКИЙ

*Військовий інститут Київського національного університету ім. Т. Шевченка,
Київ, Україна*

Вступ. Одним із показників ефективності фізичної підготовки у вищих військових навчальних закладах (ВВНЗ) є рівень спортивної підготовленості випускників, а саме виконання спортивних розрядів із військово-прикладних вправ та багатоборств [1].

У рішенні Головнокомандувача Збройних сил України визначено, що 75% випускників військових навчальних закладів повинні мати спортивні розряди з військово-прикладних видів спорту (ВПВС) [2, 3].

Актуальним постає науково-прикладна проблема впровадження військово-прикладних багатоборств у навчальний процес ВВНЗ.

Мета – визначити вплив авторської програми на динаміку спортивної підготовленості курсантів із ВПВС.

Методи. Методом рівноцінних пар сформовано контрольну (n=156) та експериментальну (n=156) групи. Контрольна група займалася за чинною програмою, яка містить вправи з розділів фізичної підготовки (ФП). Експериментальна група – за авторською програмою, зміст якої спрямований на вдосконалення фізичної підготовленості курсантів за допомогою засобів військово-спортивних багатоборств та військово-прикладних вправ.

Рівень спортивної підготовленості курсантів ЕГ та КГ визначали наприкінці кожного року навчання за результатами виконання спортивних розрядів та звань під час змагань із ВПВС. За вихідними даними ми визначили, результати курсантів, отримані на початку першого семестру. Під час визначення спортивної підготовленості курсантів урахували спортивні розряди, які були виконані з військово-прикладних вправ, видів спорту та багатоборств.

Після педагогічних експериментів проведено розрахунки головних одномірних статистик: значення D і $md\%$ – для встановлення вірогідності відмінностей між середніми значеннями, що розраховано у відсотках. Базовим був 5-відсотковий рівень значущості (p). При цьому, якщо різниця відсоткових чисел (D) була у 2,0 раза більша від середньої помилки різниці відсоткових чисел ($m_{d\%}$), тобто $t > 2,0$, то приймали 5-відсотковий рівень значущості.

Результати. Динаміка спортивної підготовленості курсантів ЕГ та КГ упродовж навчання у ВВНЗ була різною. На першому курсі навчання, курсанти ЕГ виконали на 13,0% спортивних розрядів більше, ніж курсанти, які займаються за чинною програмою фізичної підготовки у ВВНЗ ($t=2,174$; $p<0,05$).

По закінченню навчання на другому курсі 41,0% курсантів КГ виконали спортивні розряди з ВПВС. По закінченню першого етапу авторської програми з ФП у ВВНЗ 57,9% курсантів ЕГ виконали спортивні розряди.

По закінченню III курсу навчання різниця кількості виконаних спортивних розрядів між курсантами ЕГ та КГ становила 31,9% ($t=3,879$; $p<0,05$). За поточний рік один курсант виконав норматив КМС з гирьового спорту (0,8%), 15 курсантів підтвердило або виконало I спортивний розряд (11,3%), 37 курсантів – II розряд та 52 курсанти – III спортивний розряд. У КГ курсанти виконали 47,0% спортивних розрядів, з яких сім (5,2%) – I спортивний розряд, 15 (11,2%) – II розряд та 41 (30,6%) – III спортивний розряд.

По закінченню навчання у ВВНЗ рівень спортивної підготовленості курсантів ЕГ (98,5%) став достовірно ($t=5,878$; $p<0,001$) вищим, ніж у курсантів КГ (47,8%). При цьому курсанти, які навчалися за авторською програмою, виконали два (3,0%) нормативи майстра спорту України та 26 I спортивних розрядів (19,5%), а курсантами КГ підтверджено лише п'ять I спортивних розрядів (3,7%).

Обговорення. Дослідження виступів курсантів на змаганнях із військово-прикладних вправ спорту довело, що на першості ВВНЗ перші п'ять місць в індивідуальному заліку зайняли курсанти ЕГ, з гирьового спорту підготовлено 6 чемпіонів та 13 призерів чемпіонатів області та міста у своїх вагових категоріях, вісім курсантів увійшли до збірної області для участі в чемпіонаті України. Три курсанти брали участь у змаганнях, які організувала Міжнародна рада військового спорту. Команди з рукопашного бою та бойового самбо, складені з курсантів ЕГ, систематично займали перші місця на чемпіонаті області та міста.

Висновок. Організація у ВВНЗ фізичної підготовки за авторською концепцією достовірно ефективніша щодо формування спортивної підготовленості курсантів, як одного з атрибутів фізичної готовності військовослужбовців до виконання бойового завдання за призначенням.

Ключові слова: концепція, спортивний розряд, військово-прикладні багатоборства.

Список використаних джерел

1. Романчук С. Військові багатоборства та військово-прикладні види спорту в системі підготовки фахівців Збройних Сил України / Сергій Романчук, Євген Приступа // Вісник Кам'янець-Подільського нац. ун-ту імені Івана Огієнка. Серія: Фізичне виховання, спорт та здоров'я людини. – Кам'янець-Подільський, 2012. – Вип. 5. – С. 223–230.
2. Романчук С. Зміст фізичної підготовки військовослужбовців з врахуванням завдань у операціях об'єднаних сил / Романчук С., Добровольський В., Мельник В. // Український журнал медицини, біології та спорту. – 2019. – Т. 4, № 3. – С. 81–86.
3. Романчук С.В. Теоретико-методологічні засади фізичної підготовки курсантів військових навчальних закладів Сухопутних військ Збройних сил України : дис. ... д-ра наук з фіз. виховання і спорту / Сергій Вікторович Романчук. – Львів : ЛДУФК, 2013. – 540 с.